

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної)
імені проф. Поніманської Т.І.



**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання практичних робіт та
завдань для самостійної роботи**

з навчальної дисципліни

**ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ДОШКІЛЬНОЇ, МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної)
імені проф. Поніманської Т.І.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання практичних робіт та
завдань для самостійної роботи**

з навчальної дисципліни

**ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ДОШКІЛЬНОЇ, МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Рівне – 2020

Посібник схвалено та рекомендовано
до друку кафедрою педагогіки і психології (дошкільної та корекційної)
імені проф. Поніманської Т.І.
(протокол № 1 від 20.01.2020 р.)

Друкується за рішенням навчально-методичної комісії
педагогічного факультету РДГУ
(протокол №1 від 27.01.2020 р.)

Рецензенти:

Татарінова С.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Мелітопольського інституту екології та соціальних технологій;

Левчук І.Б., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи Рівненського державного гуманітарного університету.

М54

Методичні рекомендації до виконання практичних робіт та завдань для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Технології викладання педагогіки, психології дошкільної, методик дошкільної освіти»: методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Укл. О.А.Козлюк. Рівне: РДГУ, 2020. 28 с.

УДК 373.2.091.2 (07) (072)

У методичному посібнику представлено силабус навчальної дисципліни «Технології викладання педагогіки, психології дошкільної, методик дошкільної освіти», плани практичних, лабораторних занять, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та методичні рекомендації щодо їхнього виконання.

Методичний посібник буде корисним здобувачам вищої освіти як при організації самостійної роботи з курсу, так і під час підготовки до практичних, лабораторних занять.

ЗМІСТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Технології викладання 4 педагогіки, психології дошкільної, методик дошкільної освіти»

Дидактична карта дисципліни	7
Система оцінювання та вимоги	13
Питання до підготовки до підсумкового контролю (заліку)	15
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ з виконання завдань до практичних, лабораторних робіт та завдань для самостійної роботи	19

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Технології викладання педагогіки, психології дошкільної та методик дошкільної освіти
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент Козлюк Ольга Андріївна
Профайл викладача на сайті кафедри	https://doshkilnardgu.webnode.com.ua/vikladatskij-sklad/
Е-mail викладача:	olga_rdgu@ukr.net
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Консультації	Очні консультації – 2 години на тиждень (вівторок) Он-лайн консультації – 2 години на тиждень (за попередньою домовленістю з викладачем курсу)

Анотація дисципліни

Дисципліна “Технології викладання педагогіки, психології дошкільної та методик дошкільної освіти” є невід’ємною складовою підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Опанування знаннями з курсу “Технології викладання педагогіки, психології дошкільної та методик дошкільної освіти” здійснюється за допомогою основних організаційних форм навчання: лекцій, практичних (семінарських), лабораторних занять, консультацій, самостійної роботи тощо. Остання займає провідне місце в системі освітнього процесу та передбачає аналіз конкретних ситуацій, виконання завдань, написання конспектів лекцій, розробку пам’яток для здобувачів вищої освіти тощо.

Силабус упорядковано із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу у закладі вищої освіти. Виклад змісту дисципліни відбувається за допомогою використання інтерактивних методів та прийомів навчання.

Навчальна дисципліна належить до обов’язкових дисциплін циклу професійної підготовки.

**Опис навчальної дисципліни
Технології викладання педагогіки, психології дошкільної
та методик дошкільної освіти**

кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т. І.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання: <i>Підготувати портфоліо викладача педагогіки і психології (дошкільної).</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		2-й	1-2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи здобувача ВО – 6 год.	Освітній рівень: магістр	24 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		10 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	138 год.
		Індивідуальні завдання:	
		8 год.	
Вид контролю:			
екзамен			

Передумови

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Технології викладання педагогіки, психології дошкільної та методик дошкільної освіти» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: педагогіка вищої школи, психологія вищої школи, філософія науки, інформаційно-комп'ютерні технології в науці, педагогічна етика.

Мета і завдання дисципліни

1. Метою викладання дисципліни є: формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта системи методичних знань, умінь та навичок необхідних для ефективного виконання функціональних обов'язків викладача закладу вищої освіти та викладання курсів педагогіки дошкільної, психології дитячої та фахових методик дошкільної освіти.

2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- 1) вивчення завдань, змісту і методів викладання психолого-педагогічних курсів у закладах вищої освіти;
- 2) формування фахових компетентностей у галузі викладання психолого-педагогічних дисциплін;
- 3) оволодіння сучасними технологіями викладання педагогіки дошкільної, психології

дитячої та методик дошкільної освіти;

- 4) озброєння здобувачів вищої освіти сучасними формами роботи з курсів «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча» і фахових методик дошкільної освіти; поглиблення знань з цих курсів;
- 5) формування відповідального ставлення до ролі викладача закладу вищої освіти, прагнення збагачувати й удосконалювати знання і вміння, підвищувати професійну майстерність.

3. Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, критичності та самокритичності;

здатність до адаптації та дії в новій ситуації, застосування знань у практичних ситуаціях, генерування нових ідей (креативність), виявлення, постановки та вирішення проблем;

знання та розуміння предметної галузі та професійної діяльності;

здатність спілкуватися державною та іноземною мовою.

фахові:

здатність використовувати професійно-профільні знання і практичні навички з природничо-наукових та професійних дисциплін у процесі професійної діяльності в закладах дошкільної та вищої освіти;

здатність застосовувати сучасні інноваційні технології в організації освітньої роботи.

Очікувані результати навчання

1. Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.
2. Знати і критично осмислювати проблеми у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей.
3. Основні поняття і терміни філософії, педагогіки та психології, закономірності навчання і виховання у закладах вищої освіти.
4. Особливості викладання психолого-педагогічних дисциплін.
5. Культура ділового та професійного спілкування.
6. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
7. Здійснювати оптимальний добір форм, методів, засобів освітнього процесу у відповідності до поставленої мети.
8. Формувати професійне самовизначення як викладача закладу вищої освіти.
9. Організувати різноманітні форми навчання здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.
10. Реалізувати принципи педагогічної етики та творчості у професійній діяльності.
11. Знання особливостей викладання психолого-педагогічних дисциплін; закономірностей побудови навчальних планів та робочих програм; методики викладання дошкільної педагогіки, дитячої психології та фахових методик; системи та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Дидактична карта дисципліни

Тема заняття, кількість годин	Форма діяльності	Методи навчання і оцінювання	Оцінювання аудиторної роботи	Завдання самостійної і домашньої роботи, години	Література, інформаційні ресурси	Оцінювання самостійної домашньої роботи	Термін виконання самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Завдання і зміст підготовки магістра педагогічної освіти							

<p>Тема 1. Тенденції та перспективи підготовки магістра педагогічної освіти – 2 год.</p>	Лекція	МН1, МН3	1 бал	<p>1. Напишіть реферат на одну з тем: «Вища освіта педагогів дошкілля: початок становлення в Україні»; «Підготовка педагогічних кадрів для системи дошкільної освіти за рубежом»; «Значення педагогічних поглядів Ф. Фребеля для підготовки педагогічних кадрів для дошкільного виховання» – 4 год. (МО6).</p> <p>2. Зобразіть у вигляді схеми пріоритети та перспективи у підготовці фахівців дошкільної освіти – 2 год. (МО7)</p> <p>3. Розробіть сучасну модель ступеневої підготовки фахівця дошкільної освіти – 2 год. (МО7).</p>	3, 6-8,16, 22, 24, 26, 28	5 балів	До проведення наступного практичного заняття
<p>Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти – 2 год.</p> <p>Особливості організації освітнього процесу в закладі вищої освіти – 2 год.</p>	Лекція Практикум	МН1, МН3 МН2, МН4, МН6 МО2, МО4, МО6, МО7, МО9	1 бал 5 балів	<p>1. Підготуйтеся до участі у дискусії на тему: «Від чого залежить ефективність організації освітнього процесу у закладі вищої освіти?» – 2 год. (МО5).</p> <p>2. Зробіть порівняльний аналіз навчальної та робочої програми курсу (Наказ МОН молоді спорту України № 384 29.03.2012, Форма № Н – 3.04, Форма № Н-3.03) – 2 год. (МО7).</p>	3, 7, 8, 24, 28	5 бали	До проведення наступного практичного заняття
<p>Тема 3. Конструювання змісту курсів та планування роботи викладача педагогіки та психології дошкільної, методик дошкільної освіти – 2 год.</p> <p>Розробка навчальної програми та силабусу дисципліни – 4 год.</p>	Лекція Лабораторна робота	МН1, МН3 МН2, МН3, МН4, МН6, МО2, МО4, МО7	1 бал 10 балів	<p>1. Розробіть робочу програму навчальної дисципліни – 10 год. (МО7).</p> <p>2. Запропонуйте ефективну, на Вашу думку, структуру силабусу – 4 год. (МО7).</p>	3, 5, 6, 8	5 балів	До проведення наступного практичного заняття
Змістовий модульний контроль	Оцінювання програмних результатів навчання	МО4	10 балів	–	–	–	Не більше 3 днів після завершення змістового

							модуля
Змістовий модуль 2. Особливості викладання педагогіки, психології дошкільної та методик дошкільної освіти							
<p>Тема 1. Методика викладання психолого-педагогічних курсів – 4 год.</p> <p>Лекція та методика її проведення – 2 год.</p> <p>Семінарські та практичні заняття у закладі вищої освіти – 2 год.</p>	Лекція	МН1, МН3, МН5	2 бали	<p>1. Складіть схеми: “Методи роботи викладача”; “Традиційні і нетрадиційні види лекцій” – 2 год. (МО7).</p> <p>2. Зробіть порівняльну таблицю методів навчання: групи методів (активні, пасивні, інтерактивні), методи, які до них належать, їхня характеристика, переваги, недоліки – 2 год. (МО7).</p> <p>3. Дайте відповідь на питання: “Які фактори повинен враховувати викладач під час читання лекції?” – 2 год. (МО2).</p> <p>4. Напишіть реферат на одну з запропонованих тем: “Види лекцій”, “Методика підготовки і проведення лекцій”, “Роль і місце інтерактивних методів навчання під час проведення лекційних занять” – 2 год. (МО6).</p> <p>5. На основі порівняльного аналізу трьох типів семінарських занять заповнити таблицю: тип семінару, мета, методи і прийоми, особливості взаємодії викладача і здобувача ВО – 2 год. (МО7).</p> <p>6. Запропонуйте тематику спецкурсів і спецсемінарів з різних тем фахових дисциплін – 2 год. (МО7).</p> <p>7. У чому полягає підготовка викладача до проведення семінарського заняття і в чому полягає підготовка здобувача вищої освіти до семінарського заняття – 2 год. (МО2).</p> <p>8. Перерахуйте основні функції лабораторних і практичних занять – 2 год. (МО2).</p>	5-9	5 балів	До проведення наступного практичного заняття
	Практикум	МН2, МН3, МН4, МН6, МН7 МО4, МО6, МО7, МО9	5 балів				
	Практикум	МН2, МН3, МН4, МН6, МН7 МО4, МО6, МО7, МО9	5 балів				
<p>Тема 2. Технології викладання педагогіки дошкільної та методик дошкільної освіти – 4 год.</p> <p>Сучасні технології</p>	Лекція	МН1, МН3, МН5	2 бали	<p>1. Складіть схему сучасних технологій, що можуть використовуватись під час викладання дошкільної педагогіки – 2 год. (МО7) .</p> <p>2. Назвіть можливості використання веб-квестів у підготовці майбутніх викладачів педагогіки дошкільної та фахових методик – 2 год. (МО2).</p> <p>3. Запропонуйте теми для</p>	10, 15, 20, 23	5 балів	До проведення наступного практичного заняття
Практикум	МН2, МН4,	5 балів					

викладання педагогіки дошкільної та методик дошкільної освіти – 2 год.		MН6 МО2, МО4, МО5, МО7		створення й обговорення веб-квестів на практичних заняттях з дошкільної педагогіки та методик дошкільної освіти (на вибір) – 2 год. (МО7). 4. Розробіть 2-3 кейси з дошкільної педагогіки. Продумайте алгоритм їх розв'язання – 2 год. (МО7).			
Тема 3. Особливості викладання педагогіки дошкільної – 2 год. Зміст та методи роботи над курсом “Педагогіка дошкільна” – 2 год. Проектування і проведення лекційних і практичних (семінарських) занять з педагогіки дошкільної – 2 год.	Лекція Практикум Лабораторна робота	MН1, MН3 MН2, MН4, MН6 МО2, МО4, МО7, МО9 MН2, MН4, MН6 МО5, МО7, МО9	1 бал 5 балів 5 балів	1. Розробіть методичне забезпечення до однієї теми (на вибір) з дошкільної педагогіки: матеріали візуального супроводження лекції, завдання до практичного (семінарського), лабораторного заняття, тестові завдання, список рекомендованої літератури за останні 2–3 роки тощо – 2 год. (МО7). 2. Дайте відповідь на запитання: «Які вимоги висуваються до освіти і професійної кваліфікації викладача?» – 1 год. (МО2). 3. Заповніть таблицю: «Які труднощі і страхи можуть виникати у молодих викладачів на початку викладацької діяльності, їх причини і як з ними боротися?»: труднощі і страхи, причини виникнення, заходи для усунення чи подолання – 1 год. (МО7). 4. Оберіть тему з курсу “Педагогіка дошкільна”. Розробіть 2–3 проекти різних видів лекцій (лекція-візуалізація, інформаційна, проблемна, бінарна, лекція-панель тощо – за вибором). Запропонуйте 2–3 методичні прийоми та інтерактивні методи, для підвищення пізнавальної активності здобувачів вищої освіти під час лекції – 2 год. (МО7). 5. Розробіть план-конспект семінарського заняття з елементами ділової гри, що містить такі ролі: “Ведучий”, “Доповідачі”, “Опоненти”, “Провокатори”, “Критики” (педагогічна дисципліна – за вибором здобувача або групи здобувачів ВО) – 3 год. (МО7). 6. Підготуйте план-конспект практичного заняття з використанням	1-3, 21, 22, 27	5 балів	До наступного практичного заняття

				інтерактивних методів навчання за обраною темою. Розробіть приклади практичних завдань-проектів для здобувачів ВО із обраної вами теми – 3 год. (МО7).			
<p>Тема 4. Самостійна та дослідницька робота здобувачів ВО – 2 год.</p> <p>Особливості організації самостійної та дослідницької роботи здобувачів ВО – 2 год.</p>	<p>Лекція</p> <p>Практикум</p>	<p>МН1, МН3</p> <p>МН2, МН4, МН6 МО2, МО4, МО7</p>	<p>1 бал</p> <p>5 балів</p>	<p>1. Складіть каталог основних видів і форм самостійної роботи здобувачів ВО – 2 год. (МО7).</p> <p>2. Розробіть методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти щодо виконання самостійної роботи з курсу “Педагогіка дошкільна”, “Психологія дитяча”, методик дошкільної освіти (за вибором) – 2 год. (МО7).</p> <p>3. Розробіть пам’ятку для здобувачів вищої освіти щодо написання курсових та дипломних робіт з дошкільної педагогіки – 2 год. (МО7).</p> <p>4. Визначте відмінності у написанні курсових та дипломних (бакалаврських і магістерських) робіт – 2 год. (МО7).</p> <p>5. Розробіть тематику виступів здобувачів вищої освіти на науковій конференції з питань дошкільної освіти – 2 год. (МО7).</p>	6, 8, 13, 21, 26, 27	5 балів	До проведення наступного практичного заняття
<p>Тема 5. Організація педагогічної практики здобувачів вищої освіти у ЗДО – 2 год.</p>	Лекція	МН1, МН3	1 бал	<p>1. Вивчіть програми різних видів практики, окресліть їхні основні завдання – 2 год. (МО7).</p> <p>2. Складіть таблицю видів педагогічної практики, та визначте їх мету – 2 год. (МО7).</p> <p>3. Розробіть низку завдань, які могли б бути включені до програми педагогічної практики (вид практики – на вибір) – 2 год. (МО7).</p>	12	5 балів	До проведення наступного практичного заняття
<p>Тема 6. Особливості викладання психології дитячої – 2 год.</p> <p>Зміст та методи роботи над курсом “Психологія дитяча” – 2 год.</p> <p>Проектування і</p>	<p>Лекція</p> <p>Практикум</p>	<p>МН1, МН3</p> <p>МН2, МН4, МН6 МО2, МО4, МО5, МО7</p>	<p>1 бал</p> <p>5 балів</p>	<p>1. Охарактеризуйте основні види наочності, що може використовуватися на заняттях з дитячої психології – 1 год. (МО7).</p> <p>2. Складіть таблицю методів, що можуть використовуватися для закріплення навчального матеріалу з дитячої психології – 2 год. (МО7).</p> <p>3. Роль колоквиумів, заліків і екзаменів у вивченні дитячої психології, їх переваги і недоліки – 1 год. (МО2).</p> <p>4. Визначте найважливіші</p>	9, 11, 12, 14, 18, 19, 27	5 балів	До проведення наступного практичного заняття

проведення лекційних і практичних занять з психології дитячої – 2 год.	Лабораторна робота	МН2, МН4, МН6, МО5, МО7, МО9	5 балів	дидактичні критерії підручника з дитячої психології – 1 год. (МО2). 5. Перерахуйте і охарактеризуйте функції викладача дитячої психології – 1 год. (МО2). 6. На основі робочої програми “Психологія дитяча” підготуйте конспект лекції з дитячої психології (тема на вибір). Оберіть один із фрагментів для моделювання в аудиторії – 4 год. (МО7). 7. Складіть план-конспект практичного заняття з психології дитячої з елементами тренінгу. Підготуйте необхідну наочність, методичне забезпечення – 4 год. (МО7).			
Тема 7. Особливості викладання методик дошкільної освіти – 2 год. Зміст та методи роботи над фаховими методиками дошкільної освіти – 2 год. Проектування і проведення лекційних і практичних занять з методик дошкільної освіти – 2 год.	Лекція Практикум Лабораторна робота	МН1, МН3 МН2, МН4, МН6, МО2, МО4, МО5, МО7 МН2, МН4, МН6, МО5, МО7, МО9	1 бал 5 балів 5 балів	1. Перерахуйте знання, уміння і здібності, необхідні для успішної роботи викладача методик дошкільної освіти – 1 год. (МО2). 2. Підготуйтеся до участі у дискусії «Методика і технологія: спільне і відмінне» – 1 год. (МО5). 3. Підготуйте перелік технологій викладання для кожної конкретної методики дошкільної освіти – 2 год. (МО7). 4. На основі робочих програм з методик дошкільної освіти (на вибір) підготуйте план-конспект практичного та лабораторного заняття. Підготуйте необхідну наочність, методичне забезпечення – 4 год. (МО7).	17, 21, 24, 27, 29	5 балів	До проведення наступного практичного заняття
Змістовий модульний контроль	Оцінювання програмних результатів навчання	МО2, МО4	10 балів	–	–	–	Не більше 3 днів після завершення змістового модуля
Підсумковий контроль	екзамен	МО1	40 балів	Виконання ІНДЗ Підготувати портфоліо викладача педагогіки і психології (дошкільної), яке містить конспекти занять з педагогіки дошкільної, психології дитячої та методик дошкільної освіти з усіма необхідними демонстраційними та роздатковими матеріалами,	Захист ІНДЗ	20 балів	Згідно розкладу

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МО1 – екзамени;

МО2 – усне або письмове опитування;

МО3 – колоквиум;

МО4 – тестування;

МО5 – командні проєкти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

МО10 – залік.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, проєктор для комунікації та опитувань, виконання домашніх завдань, виконання завдань самостійної роботи, проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль); програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

Політика дисципліни

Організація вивчення дисципліни відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

На заняттях **забороняється** використання мобільних пристроїв, виключенням є користування ними лише під час підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування усіх видів занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та підсумкові завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи

погіршити/покращити результати інших здобувачів;

- не списувати під час виконання тестових завдань та написання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

У разі виявлення плагиату в будь-яких видах робіт, Ви отримаєте незадовільну оцінку і повинні будете повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

Відвідування лекційних занять оцінюється в 1 бал. Якщо здобувач відвідав усі лекційні заняття, він додатково отримує 2 бали заохочення (Загальна сума балів – $12 \cdot 1 = 12(+2)$).

Участь у практичних заняттях, виконання завдань до практичного заняття – **5 балів** (Загальна сума балів – $8 \cdot 5 = 40$).

Участь та захист лабораторних робіт – **5 балів** (Загальна сума балів – $5 \cdot 5 = 25$).

Виконання завдань самостійної роботи – **5 балів** за кожну тему (Загальна сума балів – $10 \cdot 5 = 50$).

Змістовий модульний контроль – **10 балів** (Загальна сума балів – $2 \cdot 10 = 20$).

ІНДЗ – 20 балів

Додаткові бали (не більше 5 балів): здобувач вищої освіти може отримати за творчий підхід до виконання завдань та особливу активність під час різних форм роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки,	Достатній	добре	

			кількість яких незначна	(конструктивно-варіативний)		
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; лабораторні роботи, оцінка за ІНДЗ. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач до екзамену — 60.

Розподіл балів, що отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							ІНДЗ		
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
11	6	16	17	12	16	11	6	16	16	20	167	
Модульний контроль - 10			Модульний контроль - 10							40	(60)+40=100	

Коефіцієнт перерахунку $167:60=2,8$

Питання до підготовки до підсумкового контролю (екзамен)

1. Дайте характеристику освітнього рівня «магістр». Назвіть основні функції магістра.
2. Назвіть ключові завдання різних рівнів педагогічної освіти.
3. Розкрийте методика оцінювання знань здобувачів вищої освіти.
4. Висвітліть історію підготовки фахівців з дошкільної педагогіки в Україні.
5. Дайте визначення поняття “освітній процес закладу вищої освіти” та розкрийте особливості його організації.
6. Розкрийте філософські засади психолого-педагогічних курсів у підготовці педагога.
7. Розкрийте значення лекції та охарактеризуйте її види.
8. Визначте завдання психолого-педагогічних курсів у підготовці фахівця з дошкільної освіти.
9. Охарактеризуйте навчальний план спеціальності 012 Дошкільна освіта освітнього ступеня магістр педагогічної освіти та розкрийте у ньому місце психолого-педагогічних курсів.
10. Розкрийте методика підготовки читання лекцій у закладі вищої освіти.
11. Охарактеризуйте концепцію розробки навчального курсу.
12. Поясніть, що таке навчальна і робоча програма дисципліни. Розкрийте їхню структуру та принципи побудови.
13. Охарактеризуйте освітньо-професійні програми, розкрийте їх значення та зміст.
14. Назвіть форми організації роботи зі здобувачами вищої освіти у курсах психолого-педагогічних дисциплін.
15. Розкрийте особливості викладання дошкільної педагогіки.
16. Дайте кваліфікаційну характеристику фахівця в галузі дошкільної освіти.
17. У чому полягають особливості лекційних форм роботи. Назвіть види лекцій з педагогіки, психології, методик дошкільної освіти.
18. Розкрийте особливості викладання курсу психології.
19. Розкрийте роль практичних занять у викладанні психолого-педагогічних дисциплін, їх види та методика проведення.
20. Розкрийте специфіку викладання фахових методик (методика за вибором).
21. Розкрийте особливості професійної підготовки і діяльності викладача педагогіки та психології.
22. Розкрийте значення семінарських видів занять у ЗВО.
23. Розкрийте особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.
24. Розкрийте особливості технології навчання та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти: модульно-рейтингова і кредитно-модульна.
25. Розкрийте значення практичних занять у підготовці майбутнього педагога.
26. Розкрийте специфіку навчальних планів, навчальних і робочих програм.
27. Розкрийте особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у викладанні педагогіки дошкільної та фахових методик.
28. Охарактеризуйте навчальні плани підготовки педагога за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.
29. Розкрийте наукові засади конструювання змісту психолого-педагогічних курсів.
30. Розкрийте особливості підготовки викладача і здобувача вищої освіти до семінарського

заняття.

31. Розкрийте методика організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
32. Розкрийте методика підготовки та проведення лабораторних занять.
33. Розкрийте можливості використання інтернет-технології CloudComputing у підготовці майбутніх викладачів з дошкільної освіти.
34. Розкрийте особливості керівництва науково-дослідною роботою здобувачів вищої освіти.
35. Охарактеризуйте технології організації педагогічної практики.
36. Розкрийте специфіку підготовки майбутніх викладачів до WebQuest технології у викладанні педагогіки дошкільної та фахових методик дошкільної освіти.
37. Дайте характеристику інтерактивних методів і прийомів у викладанні психолого-педагогічних дисциплін. Наведіть приклади їх використання у роботі зі здобувачами вищої освіти.
38. Розкрийте особливості дослідницької роботи здобувачів вищої освіти в опануванні психолого-педагогічних курсів.
39. Розкрийте методика підготовки та проведення лабораторних занять.
40. Проаналізуйте форми організації роботи зі здобувачами вищої освіти в курсах психолого-педагогічних дисциплін.
41. Розкрийте особливості підготовки педагога дошкільної освіти за рубежом.
42. Розкрийте особливості застосування кейс-технології як оптимального поєднання теоретичних знань з уміннями самостійно орієнтуватися в навчальній ситуації.
43. Розкрийте значення ступеневої підготовки педагога. Проаналізуйте завдання підготовки педагога за ступеневою освітою.
44. Охарактеризуйте психолого-педагогічні дисципліни у навчальному плані спеціальності “Дошкільна освіта” (освітній рівень за вибором).
45. Розкрийте роль соціально-психологічного тренінгу у викладанні дитячої психології.
46. Розкрийте особливості модульно-рейтингової та кредитно-модульної технології навчання та оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти.
47. Розкрийте особливості конструювання змісту курсів та планування роботи викладача.
48. Охарактеризуйте види самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
49. Розкрийте роль спецкурсів та спецсемінарів з різних тем фахових дисциплін.
50. Опишіть одну із відомих Вам класифікацій методів роботи викладача закладу дошкільної освіти.
51. Розкрийте особливості викладання методик дошкільної освіти.
52. Охарактеризуйте вимоги до особистості викладача закладу вищої освіти.
53. Розкрийте єдність теоретичної і практичної підготовки педагога. Окресліть основні вимоги до педагогічної практики здобувачів вищої освіти.
54. Розкрийте роль і місце силабусу в організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
55. Розкрийте особливості системи організації дослідницької роботи здобувачів вищої освіти.
56. Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти.
57. Окресліть напрями вдосконалення вищої педагогічної освіти в Україні.
58. Розкрийте особливості участі здобувачів вищої освіти у дискусіях, конкурсах, олімпіадах та інших формах презентації фахової підготовленості.
59. Розкрийте роль педагогічної практики у реалізації завдань дошкільної педагогіки, дитячої психології та методик дошкільної освіти.
60. Охарактеризуйте педагогічну діяльність викладача закладу вищої освіти.
61. Колоквіум – співбесіда викладача зі здобувачами вищої освіти.
62. Розкрийте особливості дослідницької роботи здобувачів вищої освіти в опануванні психолого-педагогічних курсів.
63. Проаналізуйте завдання з дошкільної педагогіки, дитячої психології та фахових методик на різних видах педагогічної практики здобувачів вищої освіти.
64. Обґрунтуйте необхідність створення і використання словесної плакатної наочності на інтерактивних лекціях з дошкільної педагогіки, дитячої психології, фахових методик дошкільної освіти.
65. Дайте характеристику інтерактивних методів і прийомів у викладанні психолого-

педагогічних дисциплін. Наведіть приклади їх використання у роботі зі здобувачами вищої освіти.

66. Розкрийте особливості підготовки педагога за рубежом.
67. Розкрийте роль самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти в опануванні змістом психолого-педагогічних курсів.
68. Опишіть одну із відомих Вам класифікацій методів роботи викладача закладу дошкільної освіти.
69. Порівняйте традиційні і нетрадиційні види лекцій. Які, на вашу думку, є більш ефективними?
70. Розкрийте особливості підготовки викладача до проведення лабораторних занять.
71. Обґрунтуйте необхідність створення і використання наочності на інтерактивних лекціях з дошкільної педагогіки, дитячої психології, фахових методик дошкільної освіти.
72. Розкрийте особливості роботи викладача закладу вищої освіти.
73. Проаналізуйте робочу програму дисципліни: її призначення, структура.
74. Проаналізуйте завдання з дошкільної педагогіки, дитячої психології та фахових методик на різних видах педагогічної практики здобувачів вищої освіти.
75. Розкрийте єдність теоретичної і практичної підготовки викладача педагогіки і психології (дошкільної).

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Беленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі (на матеріалі курсу «Методика ознайомлення дошкільників з природою») Київ, 2001.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-є видання, виправлене. Київ, 2015. 304 с.
3. Зазимко О.В., Кліх Л.В., Тракай В.Г. Організація освітнього процесу у вищих навчальних закладах України: монографія. Київ: РВВ НУБіП України, 2016. 476 с.
4. Іщенко Л. В. Методика викладання фахових дисциплін у ВНЗ: навчальний посібник. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2016. 99 с.
5. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
6. Креч Т.В., Дитюк С.О. Педагогіка вищої школи: навч. пос. Харків, 2017. 141 с.
7. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О.Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 260 с.

Допоміжна

8. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Київ: НАУ, 2016. 238с.
9. Власова О.І. Методика викладання психології: Підручник. Київ: Геопринт, 2012. 340с.
10. Втілюємо кейс-стаді у практику навчально-виховного процесу. Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/1225-qqq-17-m3-02-03-2017-vtlyumo-keys-stad-u-praktiku-navchalno-vihovnogo-protseesu>
11. Гера Т.І. Тренінгова методика проведення лабораторних, семінарських і практичних робіт із загальної психології як засіб психологічного супроводу майбутніх педагогів: монографія. Дрогобич, 2015. 243 с.
12. Горопаха Н.М., Поніманська Т.І Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Київ, 2014.
13. Дослідницька робота студентів / За ред. І.М.Дичківської, О.А. Козлюк. Рівне, 2018.
14. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии: учебник для бакалавриата и магистратуры. 3-е изд., перераб. и доп. М., 2017. 376 с. (Образовательный процесс).
15. Коваль С.М. Використання технології веб-квест у навчальному процесі. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. Харків, 2014. Вип.38–

39 (42–43). С.132–142.

16. Концепція розвитку педагогічної освіти. Київ, 2018.
17. Луценко І.О. Методика викладання фахової методичної дисципліни як система підготовки майбутніх вихователів до реалізації особистісно орієнтованого підходу. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки)*. №2. Бердянськ: БДПУ, 2005.
18. Методика викладання психології у вищій школі: [навч. посіб.] / Ю. Ю.Бойко-Бузиль, С.Л.Горбенко та ін. Київ: Атіка, 2012. 272 с.
19. Павелків Р., Цигипало О. Дитяча психологія. 2-ге вид., випр. Київ: Академвидав, 2015.
20. Пащенко М.І. Технологія використання активних методів навчання: навч. посібник. Київ: Наук, світ, 2003. 99 с.
21. Петрик О.І. та ін. Методичні рекомендації щодо аналізу лекцій, семінарських і лабораторно-практичних занять та загальні вимоги до проведення консультацій, написання дипломних і курсових робіт. Луцьк, 2018. 44 с.
22. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-є видання, перероблене. Київ, 2018. 408с.
23. Спельчук О.В. Хмарні технології – нова парадигма у навчанні. Режим доступу: <http://epkznu.com/wp-content/uploads//2015/03/СПЕЛЬЧУК.pdf>
24. Шапошникова І.В. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у вищій школі (види навчальних занять). Херсон: Гельветика, 2016. 63 с.

Інформаційні ресурси

25. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
26. www.osvita.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ЗВО України.
27. <https://m.stud.com.ua> — піручники для студентів онлайн
28. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки
29. www.nbuiv.go.ua – сайт бібліотеки імені В. Вернадського

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Для підготовки до практичних, лабораторних занять та виконання завдань для самостійної роботи слід завести окремий зошит.
2. Готуючись до заняття, слід зазначити у зошиті тему, план заняття, виконати письмові завдання, чітко виокремивши завдання до практичної (лабораторної) та завдання для самостійної роботи.
3. Розпочинати вивчення теми слід із опрацювання матеріалу за підручником: прочитати, виписати в зошит визначення, класифікації, важливі положення.
4. Далі опрацювати теоретичний матеріал з інших джерел (практикумів, матеріалів візуального супроводження лекцій, мережі Інтернет тощо): прочитати статті, виписати головні думки, цитати, перенести в зошит схеми, таблиці (можливі ксерокопії).
5. Завершити вивчення теми виконанням творчих письмових завдань чи розв'язанням педагогічних задач та ситуацій.
6. Всі завдання є обов'язковими до виконання.
7. Зошит для практичних робіт та виконання завдань для самостійної роботи, повинен бути охайним і естетично оформленим.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ДОВГОТРИВАЛІ ЗАВДАННЯ

Підготувати портфоліо викладача педагогіки і психології (дошкільної), яке містить конспекти занять з педагогіки дошкільної, психології дитячої та методик дошкільної освіти з усіма необхідними демонстраційними та роздатковими матеріалами, наочністю.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Заняття 1. Особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти – 2 год.

Форма проведення – практичне заняття

План

1. Значення ступеневої підготовки фахівця дошкільної освіти.
2. Особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.
3. Нормативно-правова база організації освітнього процесу.
4. Навчальний час студента та робочий час викладача.
5. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу.

Практичне завдання

Участь у дискусії: «Організація навчання у закладах вищої освіти (педагогічних): позитивні і негативні моменти»

Завдання для самостійної роботи

1. Напишіть реферат на одну з тем:
«Вища освіта педагогів дошкільця: початок становлення в Україні»;
«Підготовка педагогічних кадрів для системи дошкільної освіти за рубежом»;
«Значення педагогічних поглядів Ф. Фребеля для підготовки педагогічних кадрів для дошкільного виховання».
2. Зобразіть у вигляді схеми пріоритети та перспективи у підготовці фахівців дошкільної освіти.
3. Розробіть сучасну модель ступеневої підготовки фахівця дошкільної освіти.
4. Підготуйтеся до участі у дискусії на тему: «Від чого залежить ефективність організації освітнього процесу у закладі вищої освіти?».

Література

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Київ: НАУ, 2016. 238 с.
2. Зазимко О.В., Кліх Л.В., Тракай В.Г. Організація освітнього процесу у вищих навчальних закладах України: монографія. Київ: РВВ НУБіП України, 2016. 476 с.
3. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: посіб. для магістрів. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008.
4. Концепція розвитку педагогічної освіти. Київ, 2018.
5. Креч Т.В., Дитюк С.О. Педагогіка вищої школи: навч. пос. Харків, 2017. 141 с.
6. Положення про організацію освітнього процесу у Рівненському державному гуманітарному університеті. URL: http://www.rshu.edu.ua/images/navch/pologenja_pro_org_osvit_procesu_2019.pdf – *зробити випуски.*
7. Шапошникова І.В. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у вищій школі (види навчальних занять) / І.В.Шапошникова. Херсон: Гельветика, 2016. 63 с.

Заняття 2–3. Розробка робочої програми та силабусу дисципліни – 4 год.

Форма проведення: лабораторне заняття

План

1. Навчальні плани, їх специфіка.
2. Навчальні програми з фахових дисциплін. Специфіка програм підготовки магістра педагогічної освіти.
3. Взаємозв'язок навчальних та робочих програм.
4. Підготовка робочих програм і планів. Розподіл тем за формами роботи з курсу.

Вказівки до лабораторного заняття

1. Проаналізуйте навчальний план спеціальності «Дошкільна освіта», визначте:
 - співвідношення годин відведених на дисципліни циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки;
 - співвідношення аудиторних годин та годин для самостійної роботи студентів, що виділяються на вивчення дисциплін різних циклів та порівняйте це співвідношення за формами навчання (денна, заочна).
2. Проаналізуйте навчальну програму дисципліни (педагогіка дошкільна, психологія дитяча, методики дошкільної освіти).
3. На її основі продумайте та розробіть робочу програму навчального курсу дотримуючись відповідної структури.
4. Визначте тематику лекційних, практичних та лабораторних занять.
5. Доберіть завдання для самостійної роботи.
6. Підберіть літературу та методичні посібники.
7. За необхідності продумайте можливу тематику рефератів, курсових робіт.
8. Складіть перелік питань гарантованого рівня знань студентів.
9. Запропонуйте ефективну, на Вашу думку, структуру силабусу.

Завдання для самостійної роботи

Зробіть порівняльний аналіз навчальної та робочої програми курсу (Наказ МОН молодь спорту України № 384 29.03.2012, Форма № Н – 3.04, Форма № Н–3.03).

Література

1. Зазимко О.В., Кліх Л.В., Тракай В.Г. Організація освітнього процесу у вищих навчальних закладах України: монографія. Київ: РВВ НУБіП України, 2016. 476 с.
2. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: посіб. для магістрів. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008.
3. Креч Т.В., Дитюк С.О. Педагогіка вищої школи: навч. Пос. Харків, 2017. 141 с.

4. Положення про організацію освітнього процесу у Рівненському державного гуманітарному університету (див. Офіційний сайт РДГУ).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Заняття 4. Лекція та методика її проведення – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

2. Характеристика основних форм організації навчання у закладі вищої освіти.
3. Лекції, їх види.
4. Методика підготовки і проведення лекції.
5. Методи роботи викладача. Значення взаємодії викладача і студента як основа сучасних методів навчання майбутніх педагогів.

Практичні завдання

Запропонуйте 2-3 прийоми, які на вашу думку, здатні активізувати увагу здобувачів вищої освіти на початку та в процесі лекції та прийоми, які допоможуть зберегти й утримати їхню увагу до змісту лекції.

Завдання для самостійної роботи

1. Складіть схеми:
 - 1) Методи роботи викладача;
 - 2) Традиційні і нетрадиційні види лекцій.
2. Зробіть порівняльну таблицю методів навчання:

Група методів	Методи, які належать	Їхня характеристика	Переваги	Недоліки
Активні				
Пасивні				
Інтерактивні				

3. Дайте відповідь на питання: “Які фактори повинен враховувати викладач під час читання лекції”?
4. Напишіть реферат на одну з запропонованих тем: “Види лекцій”, “Методика підготовки і проведення лекцій», “Роль і місце інтерактивних методів навчання під час проведення лекційних занять”.

Література

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Київ: НАУ, 2016. 238 с.
2. Бельська Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі (на матеріалі курсу «Методика ознайомлення дошкільників з природою»). Київ, 2001.
3. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. Киев: Высш. шк., 1991.
4. Гавва В., Лимко В. Интерактивные формы организации учебных занятий студентов колледжа. *Дошкольное воспитание*. 2013. № 8.
5. Креч Т.В., Дитюк С.О. Педагогіка вищої школи: навч. пос. Харків, 2017. 141 с.
6. Мацько Л.І., Мацько М.О. Риторика: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2003.

7. Пащенко М.І. Технологія використання активних методів навчання: навч. Посібник. Київ: Наук, світ, 2003. 99 с.
8. Петрик О.І. та ін. Методичні рекомендації щодо аналізу лекцій, семінарських і лабораторно-практичних занять та загальні вимоги до проведення консультацій, написання дипломних і курсових робіт. Луцьк, 2018. 44 с.
9. Шапошникова І.В. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у вищій школі (види навчальних занять). Херсон: Гельветика, 2016. 63 с.

Заняття 5. Семінарські та практичні заняття у закладі вищої освіти – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Семінарські заняття, їх види.
2. Методика підготовки і проведення семінарських занять.
3. Лабораторні та практичні заняття, методика їх підготовки і проведення.
4. Спецкурси та спецсемінари з різних тем фахових дисциплін, як форма поглибленого їх вивчення.

Практичні завдання

1. Запропонуйте можливості використання “мозкового штурму” на семінарському занятті.
2. Розробіть методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти щодо їхньої підготовки до семінарського та практичного заняття.

Завдання для самостійної роботи

1. На основі порівняльного аналізу трьох типів семінарських занять заповнити таблицю:

Тип семінару	Мета	Методи, прийоми, технології	Особливості взаємодії викладача і студента
Традиційні			
Поглибленого вивчення педагогічної проблеми			
Спецсемінар			

2. Запропонуйте тематику спецкурсів і спецсемінарів з різних тем фахових дисциплін.
3. У чому полягає підготовка викладача до проведення семінарського заняття і в чому полягає підготовка до семінарського заняття.
4. Перерахуйте основні функції лабораторних і практичних занять.

Література

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Київ: НАУ, 2016. 238 с.
2. Гера Т.І. Тренінгова методика проведення лабораторних, семінарських і практичних робіт із загальної психології як засіб психологічного супроводу майбутніх педагогів: монографія. Дрогобич, 2015. 243 с.
3. Княжева І.А. Теоретико-методологічні засади розвитку методичної культури майбутніх викладачів педагогічних дисциплін в умовах магістратури: монографія. Одеса, 2016. 327 с.
4. Креч Т.В., Дитюк С.О. Педагогіка вищої школи: навч. пос. Харків, 2017. 141 с.
5. Петрик О.І. та ін. Методичні рекомендації щодо аналізу лекцій, семінарських і лабораторно-практичних занять та загальні вимоги до проведення консультацій, написання дипломних і курсових робіт. Луцьк, 2018. 44 с.
6. Шапошникова І.В. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у вищій школі (види навчальних занять). Херсон: Гельветика, 2016. 63 с.

Заняття 6. Сучасні технології викладання педагогіки дошкільної та методик дошкільної освіти – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Суть поняття “педагогічна технологія”.
2. Інформаційно-комунікаційні технології.
3. Особливості використання інтернет-технологій: CouldComputing та WebQuest-технології у викладанні педагогіки дошкільної та фахових методик дошкільної освіти.
4. Кейс-технологія як оптимальне поєднання теоретичних знань з уміннями самостійно орієнтуватися в навчальній ситуації.

Практичні завдання

1. Складіть схему сучасних технологій, що можуть використовуватись під час викладання дошкільної педагогіки.
2. Назвіть можливості використання веб-квестів у підготовці майбутніх викладачів педагогіки дошкільної та фахових методик.
3. Запропонуйте свої теми для створення й обговорення веб-квестів на практичних заняттях з дошкільної педагогіки та методик дошкільної освіти (на вибір).

Завдання для самостійної роботи

1. Розробіть 2–3 кейси з дошкільної педагогіки. Продумайте алгоритм їх розв'язання.

Література

1. Втілюємо кейс-стаді у практику навчально-виховного процесу. Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/1225-qqq-17-m3-02-03-2017-vtlyumo-keys-stad-u-praktiku-navchalno-vihovnogo-protsesu>
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-є видання, виправлене. Київ, 2015. 304 с.
3. Коваль С.М. Використання технології веб-квест у навчальному процесі. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. Харків, 2014. Вип.38–39 (42–43). С.132–142.
4. Спельчук О.В. Хмарні технології – нова парадигма у навчанні. Режим доступу: <http://epkznu.com/wp-content/uploads/2015/03/СПЕЛЬЧУК.pdf>
5. Фунтікова О.О., Щербаківа К.Й. Викладання методик дошкільної освіти: навчальний посібник. Мелітополь, 2016. С.100–127.

Заняття 7. Зміст та методи роботи над курсом «Дошкільна педагогіка» – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Конструювання змісту загальнотеоретичних тем з курсу «Дошкільної педагогіки» та робота над ними.
2. Особливості вивчення студентами мети та завдань виховання дітей дошкільного віку.
3. Особливості роботи з тем розділу «Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку».
4. Послідовність та методика вивчення розділу «Навчання дітей дошкільного віку».
5. Зміст та методи опрацювання студентами розділу «Дошкільний заклад, сім'я, школа».

Практичне завдання

1. Розробіть методичне забезпечення до однієї теми (на вибір) з дошкільної педагогіки: матеріали візуального супроводження лекції, завдання до практичного (семінарського), лабораторного заняття, тестові завдання, список рекомендованої літератури за останні 2–3 роки тощо.

Завдання для самостійної роботи

1. Дайте відповідь на запитання: «Які вимоги висуваються до освіти і професійної кваліфікації викладача?»
2. Заповніть таблицю: «Які труднощі і страхи можуть виникати у молодих викладачів на початку викладацької діяльності, їх причини і як з ними боротися?»

Труднощі і страхи	Причини виникнення	Заходи для усунення чи подолання

Література

1. Беленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі (на матеріалі курсу «Методика ознайомлення дошкільників з природою»). Київ, 2001.
2. Іщенко Л. В. Методика викладання фахових дисциплін у ВНЗ: навчальний посібник. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2016. 99 с.
3. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
4. Пащенко М.І. Технологія використання активних методів навчання: навч. посібник. Київ: Наук, світ, 2003. 99 с.
5. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка : практикум. Київ, 2018. 352с.
6. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-є видання, перероблене. Київ, 2018. 408 с.
7. Ткачев С. Трудные темы дошкольной педагогики. *Дошкольное воспитание*. 1997. № 1. С.3–8.

Заняття 8. Проектування і проведення лекційних і практичних (семінарських) занять з педагогіки дошкільної – 2 год.

Форма проведення: лабораторне заняття

План

1. Вимоги до підготовки конспекту лекції з дошкільної педагогіки.
2. Підготовка плану-конспекту проведення практичного та семінарського заняття.

Вказівки до лабораторного заняття

Підготуйтеся до проведення фрагментів лекційних та практичних (семінарських) занять та їх взаємоаналізу.

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть тему з курсу “Педагогіка дошкільна”. Розробіть 2–3 проекти різних видів лекцій (лекція-візуалізація, інформаційна, проблемна, бінарна, лекція-панель тощо – за вибором). Запропонуйте 2–3 методичні прийоми та інтерактивні методи, для підвищення пізнавальної активності здобувачів вищої освіти під час лекції .
2. Розробіть план-конспект семінарського заняття з елементами ділової гри, що містить такі ролі: “Ведучий”, “Доповідачі”, “Опоненти”, “Провокатори”, “Критики” (педагогічна дисципліна – за вибором здобувача чи групи здобувачів вищої освіти).

3. Підготуйте план-конспект практичного заняття з використанням інтерактивних методів навчання за обраною темою. Розробіть приклади практичних завдань-проектів для здобувачів вищої освіти із обраної вами теми.

Заняття 9. Особливості організації самостійної та дослідницької роботи здобувачів вищої освіти – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Види самостійної роботи студентів.
2. Керівництво самостійною роботою студентів.
3. Курсові роботи з дошкільної педагогіки, вимоги до їх змісту.
4. Роль педагогічної практики у реалізації завдань дошкільної педагогіки, технології її організації.
5. Передовий педагогічний досвід організації педпрактики, інтеграція наукової роботи викладачів і здобувачів вищої освіти та їх практичної підготовки.

Практичні завдання

1. За робочими навчальними програмами курсів “Педагогіка дошкільна”, “Психологія дитяча” та методик дошкільної освіти визначити зміст самостійної роботи студентів. Аргументувати співвідношення самостійної роботи й аудиторних занять за обсягом витрат часу.
2. Напишіть рецензію на курсову роботу з актуальних проблем дошкільної педагогіки чи дитячої психології.
3. За навчальними планами спеціальності 012 Дошкільна освіта з'ясуйте співвідношення годин відведених на аудиторне навчання та педагогічну практику за курсами навчання.

Завдання для самостійної роботи

1. Складіть каталог основних видів і форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
2. Розробіть методичні рекомендації для студентів щодо виконання самостійної роботи з курсу “Педагогіка дошкільна”, “Психологія дитяча”, методик дошкільної освіти (за вибором).
3. Розробіть пам'ятку для здобувачів вищої освіти щодо написання курсових та дипломних робіт з дошкільної педагогіки.
4. Визначте відмінності у написанні курсових та дипломних (бакалаврських і магістерських) робіт.
5. Розробіть тематику виступів здобувачів вищої освіти на науковій конференції з питань дошкільної освіти.
6. Вивчіть програми різних видів практики, окресліть їхні основні завдання. Складіть таблицю видів педагогічної практики та визначте їх мету.
7. Розробіть низку завдань, які могли б бути включені до програми педагогічної практики (вид практики – на вибір).

Література

1. Горопаха Н.М., Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Київ, 2014.
2. Дослідницька робота студентів / За ред. І.М.Дичківської, О.А. Козлюк. Рівне, 2018.
3. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка : практикум. Київ, 2008. 352с.
4. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-є видання, перероблене. Київ, 2018. 408 с.

Заняття 10. Зміст та методи роботи над курсом «Дитяча психологія» – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Місце дитячої психології у фаховій підготовці вихователя дітей дошкільного віку.
2. Хід вивчення головних розділів психології.
3. Робота над теорією, опрацювання першоджерел, контрольні роботи.
4. Роль соціально-психологічного тренінгу у викладанні психології.
5. Використання герменевтичних технологій у викладанні психології.
6. Специфіка викладання розділів «Загальні основи дитячої психології», «Розвиток психіки у онтогенезі», «Розвиток психічних процесів у дитячому віці», «Розвиток особистості дитини», «Діяльність дитини», «Психологія груп і колективів».

Завдання для самостійної роботи

1. Охарактеризуйте основні види наочності, що може використовуватися на заняттях з дитячої психології.
2. Складіть таблицю методів, що можуть використовуватися для закріплення навчального матеріалу з дитячої психології.
3. Роль колоквиумів, заліків і екзаменів у вивченні дитячої психології, їх переваги і недоліки.
4. Визначте найважливіші дидактичні критерії підручника з дитячої психології.
5. Перерахуйте і охарактеризуйте функції викладача дитячої психології.

Література

1. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии : учебник для бакалавриата и магистратуры. 3-е изд., перераб. и доп. Москва, 2017. 376 с. (Образовательный процесс).
2. Климов Е.А. Какую психологию и как преподавать будущим педагогам. *Вопросы психологии*. 1998. № 2. С.57-60.
3. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. Київ, 2003.
4. Методология и методика преподавания психологических дисциплин в педагогическом колледже и вузе. *Шаграева О.А. Детская психология: Теоретический и практический курс*. Санкт-Петербург, 2001.
5. Пащенко М.І. Технологія використання активних методів навчання: навч. посібник. Київ: Наук, світ, 2003. 99 с.
6. Павелків Р., Цигипало О. Дитяча психологія. 2-ге вид., випр. Київ: Академвидав, 2015.

Заняття 11. Проектування і проведення лекційних і практичних занять з психології дитячої – 2 год.

Форма проведення: лабораторне заняття

План

1. Вимоги до підготовки конспекту лекції з психології дошкільної.
2. Підготовка плану-конспекту проведення практичного заняття.

Вказівки до лабораторного заняття

Підготуйтеся до проведення фрагментів лекційних та практичних занять та їх взаємоаналізу.

Завдання для самостійної роботи

1. На основі робочої програми “Психологія дитяча” підготуйте конспект лекції з дитячої

- психології (тема на вибір). Оберіть один із фрагментів для моделювання в аудиторії.
2. Складіть план-конспект практичного заняття з психології дитячої з елементами тренінгу. Підготуйте необхідну наочність, методичне забезпечення.

Література

1. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии : учебник для бакалавриата и магистратуры. 3-е изд., перераб. и доп. Москва, 2017. 376 с. (Образовательный процесс).
2. Климов Е.А. Какую психологию и как преподавать будущим педагогам. *Вопросы психологии*. 1998. № 2. С.57–60.
3. Методология и методика преподавания психологических дисциплин в педагогическом колледже и вузе. *Шаграева О.А. Детская психология: Теоретический и практический курс*. Санкт-Петербург, 2001.
4. Павелків Р., Цигипало О. Дитяча психологія. 2-ге вид., випр. Київ: Академвидав, 2015.

Заняття 12. Зміст та методи роботи над методиками дошкільної освіти – 2 год.

Форма проведення: практичне заняття

План

1. Особливості роботи з фаховими методиками: зміст, взаємозв'язок методик як частини дидактики дошкільної освіти, форми роботи, зв'язок з практикою навчання і виховання дітей дошкільного віку.
2. Характеристика конкретних технологій викладання методики розвитку рідної мови дітей, методики керівництва зображувальною діяльністю, методики фізичного виховання, методики формування елементарних математичних уявлень, методики ознайомлення з природою.

Завдання для самостійної роботи

1. Перерахуйте знання, уміння і здібності, необхідні для успішної роботи викладача методик дошкільної освіти.
2. Підготуйтеся до участі у дискусії «Методика і технологія: спільне і відмінне».
3. Підготуйте перелік технологій викладання для кожної конкретної методики дошкільної освіти.

Література

1. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика. Київ, 2007.
2. Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мови дітей раннього віку. Київ, 2004.
3. Беленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі (на матеріалі курсу «Методика ознайомлення дошкільників з природою»). Київ, 2001.
4. Вільчковський Е.С., Куро О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. Суми, 2004. 428 с.
5. Лисенко Н.В. Еко-Еко: дошкільник пізнає світ природи. Київ: Слово, 2015. 345 с.
6. Луценко І.О., Захарченко В.Г. Методика викладання курсу «Теорія і методика розвитку українського мовлення у дітей дошкільного віку». Навчальна програма. Київ, 2002.
7. Луценко І.О. Методика викладання фахової методичної дисципліни як система підготовки майбутніх вихователів до реалізації особистісно орієнтованого підходу. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки)*. №2. Бердянськ: БДПУ, 2005.
8. Сухорукова Г.В. та ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник / За заг. ред. Г.В.Сухорукової. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 376 с.: іл.

9. Фунтікова О.О., Щербакова К.Й. Викладання методик дошкільної освіти: навчальний посібник. Мелітополь, 2016. 192 с.
10. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. Київ, 2011.

Заняття 13. Проектування і проведення лекційних і практичних занять з методик дошкільної освіти – 2 год.

Форма проведення: лабораторне заняття

План

1. Вимоги до підготовки конспекту лекції з методик дошкільної освіти.
2. Підготовка плану-конспекту проведення практичного та лабораторного заняття з методик дошкільної освіти.

Вказівки до лабораторного заняття

Підготуйтеся до проведення фрагментів практичних та лабораторних занять та їх взаємоаналізу.

Завдання для самостійної роботи

1. На основі робочих програм дисциплін методик дошкільної освіти (на вибір) підготуйте план-конспект практичного та лабораторного заняття. Підготуйте необхідну наочність, методичне забезпечення.

Література

1. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика. Київ, 2007.
2. Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мови дітей раннього віку. Київ, 2004.
3. Беленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі (на матеріалі курсу «Методика ознайомлення дошкільників з природою»). Київ, 2001.
4. Білан О. Екологічне виховання дітей дошкільного віку. Львів, 1996.
5. Вільчковський Е.С., Куро О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. Суми, 2004. 428 с.
6. Лисенко Н.В. Еко-Еко: дошкільник пізнає світ природи. Київ: Слово, 2015. 345 с.
7. Луценко І.О., Захарченко В.Г. Методика викладання курсу «Теорія і методика розвитку українського мовлення у дітей дошкільного віку». Навчальна програма. Київ, 2002.
8. Луценко І.О. Методика викладання фахової методичної дисципліни як система підготовки майбутніх вихователів до реалізації особистісно орієнтованого підходу. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки)*. №2. Бердянськ: БДПУ, 2005.
9. Сухорукова Г.В. та ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник / За заг. ред. Г.В.Сухорукової. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 376 с.: іл.
10. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. Київ, 2011.

Навчальне видання

Укладач:

Козлюк Ольга Андріївна

Методичні рекомендації

**до виконання практичних робіт та завдань для самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Технології викладання педагогіки, психології
дошкільної та методик дошкільної освіти»**

Методичний посібник

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Підп. до друку 27.01.2020

Формат 60*84 1/16

Папір офісн.

Друк цифр.

Гарнітура Times

Ум. др.арк. 1,8

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м.Рівне, вул. С. Бандери, 12